

Förändrade utbildningsbehov inom HR-programmet?

Sammanfattning av Utbildningsrådets för Hotell och Restauranger studie Gymnasieskolans Hotell- och restaurangprogram. Hur väl harmonierar den nationella läroplanen, lärarnas utbildningsönskemål och branschens krav?

Förändrad utbildningspolitik

En bärande idé i socialdemokratisk utbildningspolitik under det senaste decenniet har varit att alla gymnasieprogram skall skapa behörighet att studera på universitet och högskola. I samband med regeringsskiftet 2006 skrinlades den socialdemokratiska utbildningspolitiken

Den nya borgerliga regeringen tänker sig en gymnasieskola med tre olika inriktningar: en teoretisk som förbereder för högre studier samt två yrkesinriktade. Regeringen tillsatte den 5 februari 2007 en utredning som närmare skall ange den nya gymnasieskolans struktur och innehåll.

En grundbult i regeringens utbildningspolitik är att det skall finnas ett starkt samband mellan den utbildning som ges på gymnasieskolan och samhällets och arbetsmarknadens behov av arbetskraft. Den andra huvudtanken är att yrkesutbildningarna skall uppvärderas.

Den 31 mars 2008 skall utredningen vara färdig och hösten 2009 skall eleverna söka till det nya gymnasiet.

Pilotstudiens syfte

I samband med planeringen av UHR:s studie Dagens och framtidens utbildningsbehov inom hotell- och restaurangbranschen väcktes frågan om gymnasieutbildningens innehåll, framtid och anknytning till arbetslivet. UHR beslöt att göra en pilotstudie vars syfte är att se hur väl den utbildning som ges på gymnasiet HR-program svarar mot företagets kompetenskrav på nyutexaminerad arbetskraft.

Källmaterialet

Resultatet baseras på en enkät som genomförts till lärare inom HR-programmet samt till branschföreträdare. I enkäten förtecknas, beroende på inriktning, 45-55 olika utbildningsmoment som lärarna och branschföreträdarna uppmanas ta ställning till hur viktiga de är för utbildningen.

Utbildningsmomenten baseras dels på läroplanen dels på de krav som poängteras i olika annonser om lediga platser inom hotell- och restaurangbranschen. Källmaterialet är litet så slutsatser i detaljer kan ej dras. Trenden i materialet är dock så stark, entydig och klar att de slutsatser som dras i studien med stor säkerhet även skulle komma fram i en studie baserad på en större enkät- eller intervjuundersökning.

Utbildning inom hotell

Enkätresultat avseende utbildning inom hotell är uppseendeväckande. När det gäller utbildningsmoment som danar attityd och servicekänsla så är dessa moment i den nationella läroplanen systematiskt kraftigt undervärderade både i relation till lärarnas önskemål och till branschens krav.

Detta förhållande gäller även utbildningsmoment som utvecklar elevernas kommunikativa förmåga. Det kan gälla så vitt skilda moment som att skapa ett bra samarbetsklimat och att kunna bemöta en engelsktalande gäst på ett korrekt sätt.

När det gäller utbildningsmomenten inom matlagning anser branschen att dessa utbildningsmoment har en alltför stor vikt i relation till den betydelse de har i yrkeslivet för personer verksamma inom hotellbranschen. Lärarna å sin sida tycks anse att matlagningsmomenten har för liten omfattning inom hotellutbildningen både i relation till branschen och till den nationella läroplanen.

I det stora hela verkar det att finnas en gemensam uppfattning om vikten av de olika utbildningsmomenten inom hotellkunskap. Skillnader finns självklart men de verkar inte vara lika systematiska eller stora som inom de tidigare diskuterade utbildningsmomenten

Utbildning inom matlagning

Återigen fokuseras uppmärksamheten på Attityd

och Kommunikation. Både bransch och lärare vill ha en uppgradering av dessa utbildningsmoment. När det gäller utbildningsmomentet ”Vett och etikett, vårdad klädsel och stil” är visserligen inte kraven från branschen lika hårda som när det gäller hotell men för övriga utbildningsmoment är likheten med hotell slående.

Skillnaderna i viktning av utbildningsmomenten som kan hänföras till matlagning är marginella. Här synes det finnas en god harmoni mellan läroplan, lärare och bransch

Utbildning inom servering

Lärare och bransch är helt överens om vikten av Attityd och Kommunikation när det gäller servering. Samtliga lärare anser till exempel att ”Vett och etikett, vårdad klädsel och stil” skall ha högsta möjliga vikt. Läroplanen är dock mera dämpad när det gäller vikten av Attityd och Kommunikation. Diskrepanserna är tydliga.

Inom matlagningområdet ligger lärare och läroplan i stort sett på samma relativt höga nivåer när det gäller de olika utbildningsmomentens vikt. Branschen instämmer i dessa höga nivåer när det

gäller förhållanden som rör hygien och som har med kundens matsäkerhet att göra. Däremot är branschen mycket tveksam till den stora vikt som matlagning och köksutrustning bör ha enligt lärare och läroplan.

De olika momenten inom servering får höga viker. Samstämmigheten mellan lärare, läroplan och bransch är också nästan total när det gäller bedömningarna.

Råd inför läroplansarbetet

Trenden inom samtliga utbildningsområden (matlagning, servering och hotell) är densamma. Den studerandes roll som duktig hantverkare överbetonas i nuvarande läroplan medan rollen som förebild, gästkommunikatör och ledare mer eller mindre osynliggörs. De utbildningsmoment som är inriktade på Attityd och Kommunikation bör därför utökas, uppgraderas och klart synliggöras i läroplanen, vilket de inte är idag. Detta bör vara en prioriterad uppgift i läroplansarbetet.

Det är UHR:s ambition att successivt medverka till en höjning av utbildningsnivån inom hotell- och restaurangbranschen. De utredningar och studier som UHR producerar är ett led i ansträngningarna att lyfta fram kompetens, kunskap och kreativitet inom branschen som ett instrument för att ge utomordentlig service till kunderna.

Kammakargatan 39, Box 1158, 111 81 Stockholm, tel 08-762 74 00, fax 08-21 58 61

